

GİLAN EYALETİ **BİLGİ NOTU**

1. Gilan Eyaleti Genel Durum

Hazar Denizi kıyılarında bulunan Gilan; Mazandaran ve Gülistan eyaletleriyle birlikte İran'ın kuzeyinde bulunmaktadır.

Gilan'ın nüfusu 2016 yılı nüfus sayımına göre 2.530.696 ve yüzölçümü 14.042'dir. GSYH'sı 5,5 milyar \$ tutarında olan eyaletin İran'ın GSYH'ndan aldığı pay %2,6'dır. Azerbaycan Cumhuriyeti ile sınırı bulunan eyalet, Tahran-Bakü ticaret hattı üzerinde yer almaktadır. Eyaletin merkezi Reşt'ten Tahran'a üç saatlik karayolu yolculuğu ile ulaşılabilir.

Gilan eyaletinin komşu ülkelere yakınlığı, İran'ın Kuzey-Güney Koridoru güzergahında yer alması, İran'ın Avrasya Ekonomik Birliği ile Tercihli Ticaret Anlaşması imzalaması ve Gilan'da Avrasya Sekreteryalığı kurulmasının hedeflenmesi, vb. faktörler sayesinde önümüzdeki dönemde de adigeçen eyaletin özel sektör yatırımlarını çekmeye devam edeceği değerlendirilmektedir.

Gilan eyaletinde Astara Özel Ekonomik Bölgesi, Anzali Limanı ve Anzali Serbest Bölgesi ticari açıdan önemli konumda olup, Lahican ve Langrud'da önümüzdeki dönemde Özel Ekonomik Bölgenin kurulması planlanmaktadır.

Demir yolu taşımacılığında; İran Astara'sı ile Azerbaycan Astara'sını projeye birlikte birbirlerine bağlanmış, Reşt-Kazvin demiryolu hattı 2019 yılında faaliyete geçmiştir. Halen Astara-Reşt demiryolu hattı inşaatına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2. Gilan Eyaletinin Ticari ve Ekonomik Durumu

Yılda 2.000 mm yağışla İran'ın en çok yağış alan bölgesi olan Gilan eyaleti, ormanlık alanlarıyla da dikkat çekmektedir. Eyaletin ekonomisinde tarım, hayvancılık ve turizm sektörü önemli yer tutmaktadır. Sanayi sektörü nispeten az gelişmiş olan Gilan eyaletinde, küçük ölçekte selüloz, porselen kapılar, çelik, giyim, ilaç, halı ve temizlik ürünleri imalatı vardır. Ayrıca, çay, pirinç ve kivi üretiminde Gilan eyaleti İran içerisinde öncü konumdadır. Hayvancılıkta sığır ve tavuk yetiştiriciliği ön plana çıkmaktadır.

Tablo 1. Gilan Eyaletinde Yetiştirilen Başlıca Tarım Ürünleri

Ürün	Toplam Üretim (Bin Ton)	Pay (%)	Ülkedeki Eyaletler İçindeki Sıralaması (İran'da 31 Eyalet Vardır)
Ham Pirinç	7.210	37,6	2.
Çay	80	92,1	1.
Fındık	17	76,5	1.
Fıstık	10,5	90	1.
Zeytin	13,8	15	3.
Böğürtlen	90	41	1.
Tavuk	117	-	6.
Yumurta	20	2	11.
Bal	6	-	3.
Kırmızı Et	34	-	12.
Süt	339	-	12.

Kivi	123	45	2.
Narenciye	110	5	5.
Kültür Balıkçılığı	65	-	2.

İran'ın toplam çay üretiminin büyük bir kısmını gerçekleştiren Gilan eyaletinde çay üretiminde öne çıkan bölgeler Lahijan, Langrood, Amlash, Roodsar'dır. Ülkedeki çay üretimi, tüketimin yarısından fazlasını karşılamaktadır. Çay, İran'daki en popüler içecek olma özelliğini korumakla birlikte, şehirleşme ve modern hayatın etkisiyle İran sıcak içecek pazarı daha basit ürünlerden daha sofistike ürünlere doğru evrilmektedir.

İran'ın en çok turist çeken üçüncü eyaleti olan Gilan eyaletini yılda ortalama 28-30 milyon turist ziyaret etmektedir. 1397 yılında (21 Mart 2018-20 Mart 2019) Gilan eyaletine gelen yabancı turist sayısı 500 bin civarında olmuştur. Gilan'da turistlerin uğrak yerleri arasında Masule köyü en başta gelmektedir. Bölge mutfağında geleneksel İran mutfağının aksine deniz ürünleri önemli bir yer tutmaktadır.

Gilan'ın en önemli sağlık kuruluşu Gilan Tıp Bilimleri Üniversitesi sağlık turizminde etkindir. Kanser tedavisi, estetik cerrahisi, gibi konularda Reşt şehrine Azerbaycan'dan yılda yaklaşık 5-6 bin hasta ve Türkiye'den ise sınırlı sayıda hastanın tedavi için gelmektedir.

3. Anzali Serbest Bölgesi

Anzali Serbest Bölgesi 2003 yılında faaliyete geçmiş olup, halihazırda yatırımcılar için arazi, yol ve liman gibi altyapı imkanları mevcuttur. Hazar Denizi'nin güneyindeki tek serbest bölge olan Anzali Serbest Bölgesi, Ticari Bölge ve Turizm bölgesi olarak iki ayrı kısımdan oluşmaktadır. Anzali SB turizm bölgesine yılda 7 milyon turist gelmektedir. Anzali SB'deki ticari bölgesi 8.600 hektarlık alandan oluşmaktadır. Anzali SB içerisinde bir gümrük kapısı ve fuar merkezi bulunmaktadır.

Anzali SB içerisinde faaliyet gösteren 93 adet bilgi temelli şirket mevcuttur. Bu şirketlerin arasında Google Play'e benzer uygulamaları olan Cafe Bazaar'ın ve "sahibinden.com"un İran versiyonu Divar'ın Anzali SB'de faaliyetleri bulunmaktadır. 2018 yılında Anzali Teknoloji ve İnovasyon Merkezinin temelleri atılmıştır.

Bilindiği üzere, Türk şirketleri İran'da yerleşik serbest bölgelerde gerçekleştirmek istedikleri yatırım ve ticarete dönük faaliyetlerinde daha çok Aras ve Makü SB'lerini önemli bir seçenek olarak gözönünde bulundurmaktadır. Ticaret Ataşeliğimizce Anzali SB'e gerçekleştirilen ziyaretler kapsamında edinilen izlenim ve Aras SB'de yerleşik şirketlerimizin geçmiş deneyimleri ışığında, Anzali SB'nin de Türk firmaları için İran'a yatırıma uygun lokasyon açısından uygun olabileceği değerlendirilmektedir.

4. Anzali Limanı

İran'ın Hazar Denizi'ndeki limanlarının başlıcaları Anzali, Neka ve Amirabad olup, bu limanlardaki ticari faaliyetlerin yoğunluğu oldukça düşüktür. Avrasya Ekonomik Birliği ile İran arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde Hazar Denizi'ndeki limanların önümüzdeki dönemde önem kazanacağı değerlendirilmektedir.

Hazar Denizi ticaret trafiğindeki etkin yapısı ve 200 yıllık geçmişi bulunan Anzali Limanı Türkmenistan sınırına 218 km, Bakü Limanına 170 km. ve Rusya'daki en yakın limana 620 km. uzaklıktadır.

Anzali Limanı'nın İran'da devletin öncelik verdiği projelerden birisi olarak yansıtılan ve uluslararası ayakları da olan Kuzey-Güney projesi kapsamında ana transit güzergahı olması hedeflenmektedir. Limanda ayrıca Anzali Serbest Bölgesi olarak bir bölge de oluşturulmuş durumdadır. Bu amaçla limanın ulusal demiryolu ağına entegre edilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Limanın 22 iskelesinin olması ve yıllık 15 milyon ton kargo kapasitesinin bulunması hedeflenmektedir. Limanın büyüklüğü 71 hektar olup, 22.700 m² kapalı depolama alanı, 50 hektar açık depolama alanı, 1.215 m² hangarı bulunmaktadır.

Anzali Limanı'ndan ayrıca Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)-Kazakistan-İran Multimodal Koridoru oluşturulmuş ve bu koridor vasıtasıyla ÇHC'den İran'a mal gönderilmiştir. Koridor, Doğu Türkistan'da bulunan Urumçi'den başlamakta, Kazakistan'ın Aktau Limanı'na varmakta, ürünler burada gemilerle Anzali Limanı'na aktarılmaktadır. Bu koridorun ilk aşamada yılda 6 milyon ton yük taşınması, önümüzdeki dönemde ise 15-20 milyon ton yük taşıma hedefine ulaşılması beklenmektedir. Bununla birlikte, ABD'nin İran'a yönelik deniz taşımacılığına ilişkin yaptırımlarını da bertaraf etmesi hedeflenen bahsekonu projeye ilişkin basına yansıyan haberlerde taşıma süresinin oldukça uzun olduğu ve bu modun etkili çalışmadığı ifade edilmiştir.

Yatırımcılar için gıda işleme alanında potansiyel sunan Anzali Limanının tahıl alanında önemli bir depolama hacmi ve yağ depoları bulunmaktadır. Anzali Limanında önümüzdeki dönemde tahıl depolamak için gerekli olan kapalı alanın genişletilmesi, Anzali Limanı içerisinde konsinye terminali kurulması ve bu şekilde yılda bir milyon konteyner biriminin Anzali limanında bulunması hedeflenmektedir.

Astara Limanı % 100 özel sektör girişimi tarafından işletilmektedir. Anılan limanda 150 adet iskele mevcuttur. Anzali Limanına ilişkin gelişmelerin takip edilmesi gerektiği ve Kazakistan'a yönelik ihracat taşımalarında işadamlarımızın Anzali limanını alternatif güzergah olarak kullanabilecekleri değerlendirilmektedir.

5. Astara Gümrük İdaresi

İran'ın Azerbaycan sınırındaki Astara Gümrük İdaresinde ithalat, ihracat, transit ticaret, geçici ihracat ve ithalat ve ayrıca yolcu giriş işlemleri gerçekleştirilmektedir. Astara Gümrük İdaresinin ihtisas alanları arasında petrol ürünleri ve sanayi yağları bulunmaktadır.

İran Gümrük İdaresi verilerine göre Astara Gümrük İdaresinden 21 Mart 2019- 20 Mart 2020 döneminde 774 bin ton ağırlığında 41 milyon Dolarlık petrol dışı ihracat gerçekleştirilmiştir. Yapılan ihracatta öne çıkan ürünler olarak tarım ürünleri, kimyasal, maden ve çelik mamulleri, gıda, plastik ürünleri, çimento, tekstil, el sanatları, halı, giysi, çanta ve ayakkabı olmuştur. Adıgeçen gümrük kapısından yapılan ithalat, 125 bin ton ağırlığında ve 232 milyon dolar değerinde olmuştur. İthalata konu mallar ise ahşap, petrol mamulleri, pamuk, külçe, çelik, bakır ve cam yünü olmuştur.

İran ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında vize muafiyeti anlaşması olması nedeniyle bölgede yılda yaklaşık 8 bin ton bavul ticareti gerçekleştirilmektedir.

6. İran Tahta ve Kağıt Sanayi Kompleksi

İran Tahta ve Kağıt Sanayi Kompleksi (CHOUKA) 1973 tarihinde dönemin İran Sanayi Geliştirme, Yenileme ve Tarım Bakanlığı katkılarıyla, Anzali-Astara güzergahı üzerinde kurulmuş, fabrikanın inşaat süreci 1978 yılında tamamlanmıştır. Şirketin açılışının İran

devrimiyle aynı zamana denk gelmesinden dolayı 1982 yılına kadar şirkette herhangi bir faaliyet gerçekleşmemiştir. 1985 yılında şirket yönetiminde yapılan hissedarlık değişikliğinden sonra fabrikada üretime başlanmıştır. 1995 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla şirket yapısı anonim şirket olarak değiştirilmiştir. Halihazırda yeniden yapılanma sürecinde bulunan ve faaliyetlerinin gelişmesi için yatırım sürecine gireceğini gözlemlenen şirketin sektördeki pazar payı ülke içinde %20 civarındadır. Şirketin ürettiği ana ürünler ise sunta, mdf, çimento fabrikalarının kullanımına yönelik karton koli paketi, kağıt hamuru ve palettir. Önümüzdeki dönemde laminant parke de üretmek isteyen şirketin, üretimde kullandıkları hammadde ihtiyaçları, geri dönüşüme konu malzemeler ve Rusya'dan ithalatla karşılanmaktadır.

7. Gilan Eyaleti'nde Yer Alan Önemli Kurumlar

Gilan Ticaret, Sanayi, Maden ve Ziraat Odası

Başkan: Hadi TİZHUSHTABAN
İrtibat Kurulabilecek kişi: Soltani Hanım
Tel: 0098-13- 33757037
Faks: 0098-13-33757036
İnternet Sitesi: <http://iccimguil.ir/>
E-posta: info@iccimaguil.ir

Gilan Eyaleti Yabancı Yatırımcılar Merkezi

Tel: 0098-41-33333825-33339637
Faks : 0098-13-33333825
İnternet Sitesi: <http://investingilan.ir>
E-posta: info@investingilan.ir

Anzali Serbest Bölgesi

Tel: 0098-13-34437671-3
Faks: 0098-13-34438006
İnternet Sitesi: <http://anzalifz.ir/>
E-posta: info@Anzali-fz.org

Anzali Limanı

Tel : 0098-13-44992230
Faks : 0098-13-44425542
İnternet Sitesi: <https://anzaliport.pmo.ir/en/home>
E-posta: anzaliport@anzaliport.ir

Gilan Tıp Bilimleri Üniversitesi

Tel : +98-13 -33324168
Faks: +98-13 -33324169
İnternet Sitesi: www.gums.ac.ir
E-posta: it@gums.ac.ir
İrtibat Kurulabilecek Kişi: Dr Davoud Roostaei
E-posta: droostaei@gmail.com

8. Gilan Eyaletinde Kalınabilecek Oteller

Kadus Otel

Telefon: 0098-13-33365072
Adres: Manzariye Bulvarı, Reşt
Site: www.Kadus-Hotel.ir
E-Posta: kadushotel@gmail.com
Yıldız:5

Shabestan

Telefon: 0098- 13-32129765
Adres: Golsar Meydanı, Reşt
Site: <http://shabestanhotel.com/>
E-Posta: shabestanhotel1@gmail.com
Yıldız:4

Baheshte Talab

Telefon: 0098- 13-44510046
Adres: Cazire Şahid Beheşti, Bandar Anzali
Site: <http://behesht-talab.net/>
E-Posta: Info@behesht-talab.net
Yıldız:4

Dolphin

Telefon: 0098-13-43444000-4
Adres: Atebba Caddesi, Bandar Anzali
Site: <https://hotel-dolphin.net/>
E-Posta: info@hotel-dolphin.net
Yıldız:4

Espinas

Telefon: +98 13 44 85 68 01-5
Adres: Espinas Astara Hotel, Reşt-Astara Yolu, Astara
Site: <https://espinashotels.com/>
E-Posta: info@espinashotels.com
Yıldız:4